

LA/Petri Jääskinen/mu

26.1.1985

Till arbetspensionsanstalterna

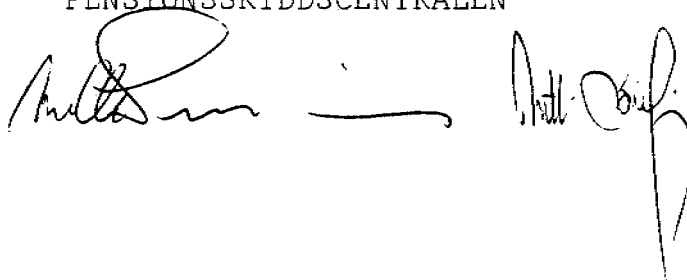
UTVIDGNING AV KTAPLS:S TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Vid föredragning för Republikens president 23.1.1985 stadfästes en lag angående ändring av 1 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare.

Med stöd av lagändringen tillämpas KTAPL även på arbetstagare vid sådant aktiebolag, vars aktiestock till 100 procent ägs av kommuner och kommunalförbund samt av föreningar som anslutit sig som medlemssammanslutningar till kommunala pensionsanstalten. Tillämpningen av lagen förutsätter, att aktiebolaget har anslutit sig som medlemssammanslutning till kommunala pensionsanstalten. Lagen tillämpas likväl inte på i ellagen avsett aktiebolag, som upprätthåller elektrisk anläggning.

Lagen träder i kraft 1.2.1985.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGOR

Nr 40

Lag

om ändring av 1 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

Given i Helsingfors den 18 januari 1985

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) som följer:

1 §

Denna lag tillämpas även på pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad som är stadgat om medlemssamfund, samt på arbetstagare i sådan förening vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, och vilken på det sätt som fastställts i reglementet för pensionsanstalten anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Denna lag tillämpas även på arbetstagare vid sådant aktiebolag vars samtliga aktier ägs av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens med-

lemssammanslutningar, om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast till kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, och aktiebolaget på det sätt som bestäms i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Lagen tillämpas dock inte på sådant i ellagen av den 16 mars 1979 (319/79) åsyftat aktiebolag som upprätthåller elektrisk anläggning.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1985.

Helsingfors den 18 januari 1985

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Inrikesminister *Kaisa Raatikainen*

Regeringens proposition 114/84
Lag- och ekonomiutsk. bet. 16/84
Stora utsk. bet. 189/84

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av 1 § lagen om pension för kommunala
tjänsteinnehavare och arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att sådant aktiebolag, av vars aktiestock 100 procent ägs av kommunerna och kommunalförbunden samt av föreningar, vilka anslutit sig som medlemssammanslutning till kommunala pensionsanstalten, kunde ansluta

sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

Avsikten är, att lagändringen träder i kraft i början av år 1985.

MOTIVERING

Enligt 1 § 4 mom. lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) skall sagda lag äga tillämpning även i fråga om arbetstagare hos sådan förening, vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar och vilken, på i reglementet för kommunala pensionsanstalten fastslaget sätt, anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (regeringens proposition 104/63) förutsattes, att det i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare avsedda systemet skulle ha gällt enbart kommunernas och kommunalförbundens samt pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare. Sin nuvarande lydelse fick 1 § 4 mom. när propositionen behandlades i lag- och ekonomiutskottet. I sitt betänkande konstaterade utskottet, att man i utskottet hade övervägt möjligheten att utsträcka systemet till att omfatta personalen vid föreningar och bolag, där kommunerna har majoritet. Då den kommunala pensionsanstaltens organisationsform baserar sig på offentlighetsrättslig grund, var det dock inte motiverat att utsträcka systemet till att omfatta personalen vid bolag. Däremot ansåg utskottet,

att systemet skulle utsträckas till att omfatta personalen hos sådana föreningar, i vilka enbart kommuner, kommunalförbund och av dessa bildade föreningar är medlemmar, varvid systemet bl.a. kommer att omfatta de anställda vid kommunala centralförbund.

Frågan om att utvidga tillämpningsområdet för lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare blev ånyo aktuell nämligen snart efter det lagen antagits. Till riksdagen inlämnades den 16 februari 1963 en motion om tillämpning av sagda lag även i fråga om sjukhus, i vilket förutom kommuner även en privat inrättning eller privat samfund är delägare, försåvitt kommunerna gemensamt äger minst hälften av sjukhuset. Ett riksdagsspörsmål beträffande samma sak ställdes den 16 januari 1966. Ytterligare ställdes den 6 mars 1973 ett riksdagsspörsmål, i vilket det frågades, huruvida regeringen ämnade skrida till åtgärder för en utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare till att betöra arbetstagarna även vid kommunalägda aktiebolag och andelslag. Likaså har Finlands Stadsförbund och Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto ry. benämnda förbund i sina framställningar till den kommunala pensionsanstalten uttryckt sitt önskemål om vidtagande av

åtgärder för en utvidgning av tillämpningsområdet för lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare till att omfatta även kommunala aktiebolag samt vissa samfund, i vilka kommunerna och kommunalförbunden har bestämmanderätt. Ovan nämnda motioner och riksdagsspörsmål tyder på att tillämpningsområdet för lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare har visat sig vara för snävt i det praktiska kommunala livet. Regeringen avlät den 12 januari 1979 en proposition med förslag till ändring av lagens 1 § (regeringens proposition 283/78). Lag- och ekonomiutskottet hann dock inte behandla ärendet.

Efter det lagen stiftats har kommunerna i sin ägo förvärvat sådana privata samfund, vilkas verksamhet anses höra till kommunens verksamhetsområde. Kommunerna har även själva bildat aktiebolag, andelslag och andra samfund för handhavande av vissa uppgifter, som har ansetts kunna skötas mest ändamålsenligt genom utnyttjande av privaträttsliga samfundsformer. Av dessa samfund kan nämnas tvättinrättnings-, vatten- och elektricitetsaktiebolag och andelslag, hyreshusaktiebolag, simhalls- och sportinrättningar, teatrar och andra motsvarande.

Pensionsförmånerna för arbetstagarna hos samfund av nämnda slag utgår i enlighet med lagen om pension för arbetstagare (395/61). Denna lag ger dock ett sämre pensioskydd än pensionsskyddet i enlighet med lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Det är förståeligt att detta är ägnat att väcka kritik bland arbetstagarna. En försäkring som avser tilläggsförmån i enlighet med lagen om pension för arbetstagare har åter befunnits vara så dyr, att endast ett fåtal av de privaträttsliga samfund, som ägs av kommun eller i vilka kommunen har bestämmanderätt, har ansett sig ha möjligheter att bekosta en sådan försäkring för sina arbetstagare.

Enär kommunala pensionsanstalten är ett offentligt rättligt samfund, vore det inte ändamålsenligt att vilket som helst privaträttsligt samfund, i vilket kommunerna och kommunalförbunden har formell bestämmanderätt, t.ex. 51 procent av bolagets aktiestock, kunde ha möjlighet att ansluta sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Förutsättningarna för anslutning borde därför bestämmas så, att endast sådana privaträttsliga samfund, som i praktiken helt och på ett bestående sätt är i kommunernas och kommunalförbunds eller sammanslutnings, som anslutit sig till pensionsanstalten, ägo och

beträffande vilka äganderättsförhållandena kan fastställas ostridigt, kunde godkännas som medlemmar i pensionsanstalten. Detta mål kunde nås om utvidgningen av kretsen av medlemmar i pensionsanstalten skulle begränsas till att omfatta aktiebolag, och en förutsättning för godkännande som medlem vore, att kommunerna och kommunalförbunden bör äga 100 procent av bolagets aktiestock. Anslutning bör också för sådant bolag vara beroende av bolagets egen vilja.

För undvikande av att äganderättsförhållandena beträffande aktierna i bolag, som godkänts som medlem i pensionsanstalten, förändras så, att kommunernas och kommunalförbundens andel skulle sjunka under 100 procent, borde bolagen i sin bolagsordning intaga en bestämmelse, som förhindrar detta. Bestämmelsen skulle närmast vara en i lagen om aktiebolag 3 kap. 4 § avsedd tillståndsklausul av typen personklausul, enligt vilken tillstånd till förvärv av bolagets aktier inte kunde beviljas andra än medlemmar i pensionsanstalten. Övergång av äganderätt till aktier till annan än medlem i pensionsanstalten på annat sätt än genom överlåtelse är med beaktande av kretsen av aktieägare i ett sådant bolag mycket osannolik och kan dessutom effektivt förhindras genom intagande av en lösningsklausul i bolagsordningen.

Enär kommunala pensionsanstalten omfattar även sådana medlemssammanslutningar som utgör av kommuner och kommunalförbund bildade föreningar, vilka i sin tur har bildat aktiebolag för handhavande av uppgifter, som hör till deras verksamhetsområde, eller jämte kommunerna och kommunalförbunden äger aktier i sådana bolag, borde i lagen beredas möjlighet för även dessa bolag att ansluta sig som medlemmar i kommunala pensionsanstalten.

Utanför det kommunala pensionssystemet skulle fortfarande stanna, förutom arbetstagarna vid sådana aktiebolag, av vilkas aktiestock kommunerna och kommunalförbunden äger mindre än 100 procent, även arbetstagarna vid andelslag och stiftelser som kommunerna bildat. Då det kunde vara svårt att avgöra huruvida ett dylikt samfund med hänsyn till äganderättsförhållandena eller bestämmanderätten uppfyller vissa lagstadgade krav, har man inte ansett sig kunna utvidga tillämpningsområdet för ifrågavarande kommunala pensionssystem till att omfatta arbetstagarna hos nämnda samfund. Utanför det kommunala pensionssystemet skulle även stanna de aktiebolag, som upprätthåller elektriska an-

läggningar och för vilka ordnandet av frivilligt pensionskydd i enlighet med lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare menligt skulle kunna inverka på finansieringsarrangemangen i fråga om erhållande av lån. Dessutom bör man observera, att detta skulle föranleda brokighet i pensionskyddet, eftersom

det även finns sådana elaktiebolag, i vilka den kommunala andelen är under 100 % och vilka sålunda inte skulle kunna ansluta sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

Med stöd av vad ovan anförts förelägges Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av 1 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) 4 mom., som följer:

1 §

Denna lag tillämpas även i fråga om pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad om medlemssamfund är stadgat, samt på arbetstagare i sådan förening, vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, vilken på i reglementet för pensionsanstalten fastslaget sätt anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Denna lag tillämpas även i fråga om arbetstagare vid sådant aktiebolag, vars samtliga aktier äges av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssam-

manslutningar och om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast åt kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar och aktiebolaget på sätt, varom bestämmes i reglementet för pensionsanstalten, anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Lagen tillämpas dock icke på i ellagen av den 16 mars 1979 (319/79) avsett aktiebolag, som upprätthåller elektrisk anläggning.

Denna lag träder i kraft den
19

Helsingfors den 29 juni 1984

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister *Matti Abde*

Lag

angående ändring av 1 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) 4 mom., som följer:

Gällande lag

1 §

Denna lag tillämpas även i fråga om pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad om medlemssamfund är stadgat, samt på arbetstagare i sådan förening, vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, vilken på i reglementet för pensionsanstalten fastslaget sätt anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

Förslag

1 §

Denna lag tillämpas även i fråga om pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad om medlemssamfund är stadgat, samt på arbetstagare i sådan förening, vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, vilken på i reglementet för pensionsanstalten fastslaget sätt anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. *Denna lag tillämpas även i fråga om arbetstagare vid sådant aktiebolag, vars samtliga aktier äges av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar och om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast åt kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar och aktiebolaget på sätt, varom bestämmes i reglementet för pensionsanstalten, anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Lagen tillämpas dock icke på i ellagen av den 16 mars 1979 (319/79) avsett aktiebolag, som upprätthåller elektrisk anläggning.*

Denna lag träder i kraft den
19